

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 309/2010-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. septembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť R. B. a B. B., obaja bytom D., zastúpených advokátkou JUDr. L. B., P., pre namietané porušenie ich základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v konaní vedenom na Krajskom súde v Trenčíne pod sp. zn. 4 Co 153/06 a jeho rozsudkom z 20. septembra 2007 a v konaní vedenom na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 2 Cdo 18/08 a jeho rozsudkom z 31. marca 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť R. B. a B. B. v celosti o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. novembra 2009 doručená sťažnosť R. B. a B. B. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy v konaní vedenom na Krajskom súde v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) pod

sp. zn. 4 Co 153/06 a jeho rozsudkom z 20. septembra 2007 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) a v konaní vedenom na Najvyššom súde Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) pod sp. zn. 2 Cdo 18/08 a jeho rozsudkom z 31. marca 2009 (ďalej len „rozsudok najvyššieho súdu“).

2. Z obsahu sťažnosti vyplynulo, že sťažovatelia ako žalovaní boli účastníkmi konania o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti pôvodne vedeného na Okresnom súde Považská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 5 C 237/04. Okresný súd rozsudkom zo 7. marca 2006 žalobu zamietol. Na odvolanie žalobcov o veci rozhodoval krajský súd, ktorý napadnutým rozsudkom zmenil rozsudok okresného súdu tak, že určil, že sporný pozemok patrí do dedičstva po nebohej pôvodnej žalobkyni. Keďže išlo o zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, sťažovatelia zastúpení advokátom podali proti nemu dovolanie, o ktorom najvyšší súd napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že ho zamietol. Sťažovatelia vytykajú postupu a rozsudku krajského súdu spôsob vedenia dokazovania, hodnotenie dôkazov a súčasne tvrdia, že nebol nestranný a neposkytol im spravodlivú súdnu ochranu. Najvyššiemu súdu vytykajú, že sa odmietol zaoberať skutkovými okolnosťami a nenapravil vady konania a rozsudku krajského súdu, ktorý bol podľa ich názoru zjavne nesprávny.

3. V petite sťažnosti sťažovatelia žiadali, aby ústavný súd vyslovil, že nimi označené práva boli porušené krajským súdom aj najvyšším súdom, aby zrušil rozsudok krajského súdu, vrátil mu vec na ďalšie konanie, prikázal mu, aby vo veci konal a obnovil stav pred porušením. Taktiež žiadali, aby im ústavný súd priznal primerané finančné zadosťučinenie každému v sume po 2 000 € a náhradu trov konania.

II.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy má každý právo vlastniť majetok.

5. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

K odmietnutiu sťažnosti v časti smerujúcej proti postupu a rozsudku krajského súdu

6. Ústavný súd s ohľadom na princíp subsidiarity (čl. 127 ods. 1 ústavy) poskytuje ochranu v prípade namietaného porušenia základných práv a slobôd len v prípade, ak neexistuje iný (všeobecný) súd, ktorý je v rámci svojej ústavnej a zákonnej právomoci oprávnený a zároveň povinný túto ochranu poskytnúť. Keďže krajský súd zmenil rozsudok okresného súdu vo veci sťažovateľov, ex lege (§ 238 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) bola založená prípustnosť dovolania a zároveň právomoc najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu o dovolaní rozhodnúť a v prípade zistenia porušenia označených práv zjednať nápravu

zákonom predpokladaným procesným postupom (§ 243b Občianskeho súdneho poriadku). Preto ústavný súd nemal právomoc preskúmať postup a rozsudok krajského súdu, pretože na ich preskúmanie mal právomoc v rámci riadneho inštančného postupu (dovolanie) najvyšší súd. Táto skutočnosť bola dôvodom na odmietnutie sťažnosti v časti smerujúcej proti postupu a rozsudku krajského súdu.

K odmietnutiu sťažnosti v časti smerujúcej proti postupu a rozsudku najvyššieho súdu

7. Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu sťažnosť nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany ústavnosti (napr. I. ÚS 22/02), pričom ústavný súd rovnako vyslovil, že nedodržanie zákonnej lehoty na podanie sťažnosti je zákonom ustanoveným dôvodom na jej odmietnutie ako oneskorene podanej (IV. ÚS 28/02), a zároveň uviedol, že ide o takú lehotu, ktorú nemožno predĺžiť ani nemožno odpustiť jej zmeškanie (I. ÚS 84/02, IV. ÚS 36/03).

Z obsahu vyžiadaného spisu okresného súdu ústavný súd zistil, že rozsudok najvyššieho súdu nadobudol právoplatnosť 27. mája 2009 potom, ako bol doručený advokátke žalobcov (26. mája 2009) a advokátovi žalovaných – sťažovateľov (27. mája 2009). Ak teda sťažovatelia podali sťažnosť na ústavnom súde 18. novembra 2009 (na poštovú prepravu), teda nesporne po uplynutí dvojmesačnej zákonnej lehoty, táto ako oneskorená musela byť vo vzťahu k najvyššiemu súdu odmietnutá už pri jej predbežnom prerokovaní. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje aj na jednu zo základných zásad práva, ktorou je „vigilantibus iuris“, teda bdelym patrí právo, alebo nech si každý stráži svoje práva vrátane zachovania lehoty na podanie sťažnosti pred ústavným súdom.

8. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti pri jej predbežnom prerokovaní neprichádzalo do úvahy rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľov, ktoré sú viazané na to, že

sťažnosti by bolo vyhovené (návrh na zrušenie rozsudku krajského súdu a vrátenie veci na ďalšie konanie, primerané finančné zadosťučinenie, náhrada trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. septembra 2010